

בין שאול לדוד

א. שמואל ב | פרק ו

(יא) וישב ארון ה' בית עבד אדם הגיתי שלשה חדשים ויברך ה' את עבד אדם ואת כל ביתו: (יב) ויגד למלך דוד לאמר ברוך ה' את בית עבד אדם ואת כל אשר לו בעבור ארון האלהים וילך דוד ויעל את ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה: (יג) ויהי כי צעדו נשאי ארון ה' ששה צעדים ויזבח שור ומריא: (יד) ודוד מכרכר בכל עז לפני ה' וידוד חגור אפוד בד: (טו) ודוד וכל בית ישראל מעלים את ארון ה' בתרועה ובקול שופר: (טז) ויהי ארון ה' בא עיר דוד ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפז ומכרכר לפני ה' ותבו לו בלבה: (יז) ויבאו את ארון ה' ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה לו דוד ויעל דוד עלות לפני ה' ושלמים: (יח) ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את העם בשם ה' צבאות: (יט) ויחלק לכל העם לכל המון ישראל למאיש ועד אשה לאיש חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת וילך כל העם איש לביתו: (כ) וישב דוד לברך את ביתו ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו כהגלות נגלות אחד הרקים: (כא) ויאמר דוד אל מיכל לפני ה' אשר בחר בי מאביה ומפל ביתו לצות אתי נגיד על עם ה' על ישראל ושמחתי לפני ה': (כב) ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אפבדה: (כג) ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד עד יום מותה: פ

ב. במדבר רבה | פרשת במדבר פרשה ד

וכך אמרה לו מיכל של בית אבי היו צנועין כ"כ ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים כיון שגמרה דבריה א"ל וכי לפני מלך ב"ו שחקתי ולא לפני מלך מלכי המלכים שחקתי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו ואלו היה אביך צדיק יותר ממני היה האלהים בוחר בי ופוסל בבית אביך הה"ד (שמואל ב' ו) ויאמר דוד אל מיכל לפני ה' וגו' א"ל אביך היה מלך על ישראל בלבד אני נגיד על ישראל ויהודה הה"ד על עם ה' זה שבט יהודה על ישראל אלו שאר שבטים ד"א א"ל של בית אביך היו מבקשין כבוד עצמן ומניחין כבוד שמים ואני איני עושה כן אלא מניח כבוד עצמי ומבקש כבוד שמים הה"ד (שמואל ב' ו') ונקלתי עוד מזאת ואל תאמרי שהייתי שפל בעיני אחרים ולא נבזה בפני עצמי ת"ל והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אפבדה א"ל אותן בנות ישראל שצווחות אותן אמהות אינן אמהות אלא אימהות לוואי יהא לי חלק עמהם לע"ל הה"ד (שמואל ב' ו') ועם האמהות אשר אמרת לוואי עמם אפבדה ולפי שאמרה מיכל כן נענשה שכן כתיב אחריו (שמואל ב' ו') ולמיכל בת שאול לא היה לה וילד עד יום מותה.

ד. שמואל א | פרק יח

(יז) ויאמר שאול אל דוד הנה בתי הגדולה מרב אתה אתן לך לאשה אך היה לי לבן חיל והלחם מלחמות ה' ושואל אמר אל תהי ידי בו ותהי בו יד פלשתים: ס (יח) ויאמר דוד אל שאול מי אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל כי אהיה חתן למלך: (יט) ויהי בעת תת את מרב בת שאול לדוד והיא נתנה לעדריאל המחלתי לאשה: (כ) ותאהב מיכל בת שאול את דוד ויגדו לשואל וישר הדבר בעיניו: (כא) ויאמר שאול אתננה לו ותהי לו למוקש ותהי בו יד פלשתים ויאמר שאול אל דוד בשתים תתחתן בי היום: (כב) ויצו שאול את עבדו דברו אל דוד בלט לאמר הנה חפץ בך המלך וכל עבדיו אהבו ועתה התחתן במלך: (כג) וידברו עבדי שאול באזני דוד את הדברים האלה ויאמר דוד הנקלה בעיניכם התחתן במלך ואנכי איש רש ונקלה: (כד) ויגדו עבדי שאול לו לאמר כדברים האלה דבר דוד: פ (כה) ויאמר שאול כה תאמרו לדוד אין חפץ למלך במהר כי במאה ערלות פלשתים להנכם באיבי המלך ושואל חשב להפיל את דוד ביד פלשתים: (כו) ויגדו עבדיו לדוד את הדברים האלה וישר הדבר בעיני דוד להתחתן במלך ולא מלאו הימים: (כז) ויקם דוד וילך הוא ואנשיו ויד בפלשתים מאתים איש ויבא דוד את ערלתייהם וימלאום למלך להתחתן במלך ויתן לו שאול את מיכל בתו לאשה: ס

ה. פירוש הגר"א | חבקוק ג

והם השלשה הם בני מצרים של ארץ ישראל, מואב במזרח, אדום מדרום ופלשתים ממערב, ומואב הוא ראש לכל הטומאות שטמאו לישראל, והוא מקור הטומאה. ואדום הוא ראש לכל הנוזקין שהוא הזיק לישראל. ופלשתים הם המצרים מאד לישראל בעבודה הקשה ולא הניחו שום ממשלה על ישראל, כמ"ש 'וחרש לא ימצא' והם אבות הלצים והם כנגד ד' אבות הקדושים... וכנגד פלשתים אמר 'עלי פלשת אתרועעה' מלשון תרועה. כי הם מתלוצצין ושמחין תמיד במפלתן של שונאי ישראל כמ"ש בשמשון ובשואל אמר 'אתרועע' ואלו הנ"ל הם כתובים בשירת הים 'חיל אחז יושבי פלשת, אז נבהלו אלופי אדום, אילי מואב יאחזמו רעד', וכנגדם אמר בלעם לעתיד לבא 'ומחץ פאתי מואב והיה אדום ירשה' ואמר 'וירד יעקב' והוא כנגד הפלשתים שמנעו שלטון וממשלה מישראל'.

ו. שמואל א | פרק יג

(א) בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל: (ב) ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואף היו עם יונתן בגבעת בנימין ויתר העם שלח איש לאהליו: (ג) ויד יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו פלשתים ושואל תקע בשופר בכל הארץ לאמר ישמעו העברים: (ד) וכל ישראל שמעו לאמר הנה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל

בפּלִשְׁתִּים וַיִּצְעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי שְׂאוֹל הַגִּלְגָּל: (ה) וּפְלִשְׁתִּים נֹאסְפוּ לְהִלָּחֵם עִם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רֶכֶב וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעַם כְּחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּמַכְמֶשׁ קְדֻמַּת בֵּית אֲנוֹן: (ו) וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי צָר לוֹ כִּי נִגַּשׁ הָעָם וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם בַּמְּעָרוֹת וּבְחֻתָּחִים וּבְסֻלְעִים וּבְצֻרָחִים וּבְבֵרוֹת: (ז) וְעֹבְרִים עָבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן אַרְץ גֹּד וְגִלְעָד וְשְׂאוֹל עוֹדְנוּ בְּגִלְגָּל וְכָל הָעָם חָרְדוּ אַחֲרָיו: (ח) וַיִּחַל וַיִּוָּחַל שְׂבַעַת יָמִים לְמוֹעֵד אֲשֶׁר שְׂמוּאֵל וְלֹא בָּא שְׂמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיִּפֹּץ הָעָם מֵעֵלְיוֹ: (ט) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל הֲגִישׁוּ אֵלַי הָעֵלָה וְהַשְׁלָמִים וַיַּעַל הָעֵלָה: (י) וַיְהִי כִּכְלָתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֵלָה וְהִנֵּה שְׂמוּאֵל בָּא וַיֵּצֵא שְׂאוֹל לְקִרְאָתוֹ לְבָרְכוֹ: (יא) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל מַה עָשִׂיתָ וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל כִּי רָאִיתִי כִּי נִפְץ הָעָם מֵעֵלְי וְאַתָּה לֹא בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֹאסְפִים מְכַמֵּשׁ: (יב) וְאָמַר עֲתָה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי ה' לֹא חִלִּיתִי וְאַתָּה אֶפְקֵ וְאַעֲלֶה הָעֵלָה: ס (יג) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵל שְׂאוֹל נִסְכַּלְתָּ לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת מִצְוַת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוְּךָ כִּי עֲתָה הֲכִין ה' אֶת מַמְלַכְתְּךָ אֵל יִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם: (יד) וְעֲתָה מַמְלַכְתְּךָ לֹא תִקּוּם בְּקֶשֶׁת ה' לוֹ אִישׁ כָּלְבָבוֹ וַיִּצְוֶהוּ ה' לְנָגִיד עַל עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת אֲשֶׁר צִוְּךָ ה': פ

ז. שמואל א | פרק ז

(ה) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל קִבְצוּ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל הַמְּצַפְתָּה וְאַתְּפִלֵּל בְּעַדְכֶם אֵל ה': (ו) וַיִּקְבְּצוּ הַמְּצַפְתָּה וַיִּשְׂאָבוּ מִים וַיִּשְׁפְּכוּ לְפָנָיו ה' וַיִּצְוֶהוּ בַיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ שֵׁם חֻטְאֲנוּ לָהּ וַיִּשְׁפֹּט שְׂמוּאֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמְּצַפָּה: (ז) וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּצַפְתָּה וַיַּעֲלוּ סוּרְנֵי פְלִשְׁתִּים אֶל יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים: (ח) וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל שְׂמוּאֵל אֵל תַּחֲרֹשׁ מִמֶּנּוּ מִזְעַק אֵל ה' אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁעֲנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: (ט) וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל טֹלָה חֶלֶב אֶחָד וַיַּעֲלֶה וַיַּעֲלֶהוּ עוֹלָה כְּלִיל לַה' וַיִּזְעַק שְׂמוּאֵל אֵל ה' בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֶהוּ ה': (י) וַיְהִי שְׂמוּאֵל מֵעֵלָה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגַּשׁוּ לְמַלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּרְעַם ה' בְּקוֹל גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל פְּלִשְׁתִּים וַיִּהְיֶם וַיִּנָּגְפוּ לְפָנָיו יִשְׂרָאֵל: (יא) וַיִּצְאוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן הַמְּצַפָּה וַיִּירָדְפוּ אֶת פְּלִשְׁתִּים וַיִּכּוּם עַד מַתַּחַת לְבֵית כָּר: (יב) וַיִּקַּח שְׂמוּאֵל אֶבֶן אֶחָת וַיִּשֶׂם בֵּין הַמְּצַפָּה וּבֵין הַשָּׁן וַיִּקְרָא אֶת שְׁמָהּ אֶבֶן הָעֶזֶר וַיֹּאמֶר עַד הַנָּה עֲזָרְנוּ ה': (יג) וַיִּכְנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא יָסְפוּ עוֹד לְבֹא בְּגוֹל יִשְׂרָאֵל וְתָהִי יַד ה' בְּפְלִשְׁתִּים כָּל יְמֵי שְׂמוּאֵל:

ח. שמואל א | פרק ח

(לג) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֵל דָּוִד לֹא תוֹכֵל לָלֶכֶת אֵל הַפְּלִשְׁתִּים הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי נַעַר אַתָּה וְהוּא אִישׁ מְלַחֲמָה מִנְעָרָיו: ס (לד) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל שְׂאוֹל רַעְיָה הִיא עַבְדָּךָ לְאִבּוֹ בְּצִאָן וּבְאֵרֵי הָאָרֶץ וְאַתָּה הַדּוֹב וְנִשְׂאָ שָׁה מִהַעֲדָר: (לה) וַיִּצְאָתִי אַחֲרָיו וְהִכְתִּיו וְהִצַּלְתִּי מִפְּיָו וַיִּקֶּם עָלַי וְהִחֲזִיקָתִי בְּזִקְנוֹ וְהִכְתִּיו וְהִמִּיתִיו: (לו) גַּם אֶת הָאָרֶץ גַּם הַדּוֹב הִכָּה עַבְדָּךָ וְהִיא הַפְּלִשְׁתִּי הָעָרֵל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם כִּי חָרַף מַעֲרַכְתָּ אֱלֹהִים חַיִּים: ס (לז)

וַיֹּאמֶר דָּוִד ה' אֲשֶׁר הִצַּלְנִי מִיַּד הָאָרִי וּמִיַּד הַדָּב הוּא יִצִּילְנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה ס וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֵל דָּוִד לָךְ וְה' יְהִי עִמָּךְ: (לח) וַיִּלְבַּשׁ שְׂאוֹל אֶת דָּוִד מִדָּוִד וְנָתַן קוֹבֵעַ נְחֹשֶׁת עַל רֹאשׁוֹ וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ שְׂרִיָּו: (לט) וַיַּחְגֹּר דָּוִד אֶת חַרְבוֹ מֵעַל לְמִדְּיוֹ וַיֵּאֵל לְלָכֶת כִּי לֹא נֹסָה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל שְׂאוֹל לֹא אוֹכֵל לָלֶכֶת בְּאַלְהָהּ כִּי לֹא נִסִּיתִי וַיִּסְרַם דָּוִד מֵעֵלְיוֹ: (מ) וַיִּקַּח מִקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר לוֹ חַמְשָׁה חֲלָקֵי אֲבָנִים מִן הַנַּחַל וַיִּשֶׂם אֹתָם בְּכִלֵּי הָרַעִים אֲשֶׁר לוֹ וּבִיַּלְקוּט וְקִלְעוֹ בְּיָדוֹ וַיִּגַּשׁ אֵל הַפְּלִשְׁתִּי: (מא) וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הַלֵּךְ וְקָרַב אֵל דָּוִד וְהָאִישׁ נֹשֵׂא הַצִּנּוֹה לְפָנָיו: (מב) וַיִּבֹט הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶה אֶת דָּוִד וַיִּבְזֶהוּ כִּי הָיָה נַעַר וְאֲדַמְנִי עִם יָפֵה מִרְאֵהוּ: (מג) וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֵל דָּוִד הַכֶּלֶב אֲנִכִּי כִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בְּמַקְלוֹת וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דָּוִד בְּאֱלֹהָיו: (מד) וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֵל דָּוִד לָכֶה אֵלַי וְאַתָּה אֶת בְּשָׂרְךָ לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת הַשָּׂדֶה: ס (מה) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחַרְבַּ וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאֲנִכִּי בָּא אֵלֶיךָ בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מַעֲרֹכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָרַפְתָּ: (מו) הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרָה ה' בְּיָדִי וְהִכִּיתֶךָ וְהִסְרֹתִי אֶת רֹאשְׁךָ מֵעַלְיָךְ וְנָתַתִּי פָגַר מַחֲנֶה פְלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיִּת הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָּל הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל: (מז) וַיִּדְעוּ כָּל הַקְּהָל הַזֶּה כִּי לֹא בְּחַרְבַּ וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ ה' כִּי לַה' הַמְּלַחְמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדוֹ: (מח) וְהָיָה כִּי קָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לְקִרְאָת דָּוִד וַיִּמְהַר דָּוִד וַיִּרְץ הַמַּעֲרָכָה לְקִרְאָת הַפְּלִשְׁתִּי: (מט) וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת יָדוֹ אֵל הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיִּקְלַע וַיִּדֹּ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי אֵל מִצְחוֹ וַתִּטְבַּע בְּאָבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו אֶרְצָה: (נ) וַיַּחֲזֹק דָּוִד מִן הַפְּלִשְׁתִּי בְּקִלְעוֹ וּבְאָבֶן וַיִּדֹּ אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּמִּיתֵהוּ וַיַּחֲרַב אִין בְּיַד דָּוִד:

ט. שמואל א | פרק יח

(ו) וַיְהִי בְּבוֹאֶם בְּשׁוֹב דָּוִד מִהַכּוֹת אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַתִּצְאָנָה הַנְּשִׁים מִכָּל עָרֵי יִשְׂרָאֵל לְשׁוֹר לְשִׁיר וְהַמְּחַלוֹת לְקִרְאָת שְׂאוֹל הַמֶּלֶךְ בְּתַפִּים בְּשִׁמְחָה וּבְשִׁלְשִׁים: (ז) וַתַּעֲנִינָה הַנְּשִׁים הַמְּשַׁחֲקוֹת וַתֹּאמְרֵן הִכָּה שְׂאוֹל בְּאֶלְפּוֹ בְּאֶלְפֵינוּ וְדוֹד בְּרַבְבּוֹתֵינוּ: (ח) וַיַּחַר לְשְׂאוֹל מְאֹד וַיִּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתַנוּ לְדָוִד רַבּוֹת וְלִי נָתַנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אֶךְ הַמְּלוֹכָה: (ט) וַיְהִי שְׂאוֹל עוֹן עוֹיָן אֶת דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהָלָאָה: ס

י. יערות דבש | דרוש ב

וזהו כי כבר כתבנו כי שאול היה מלך תחת המזל כנודע, ולכן לא היה יכול להלחם בגלית, ולא היה יכול להכות יותר מאלף, אבל דוד שהיה למעלה מהמזל, ולכן הכה גלית והוא בצד ימין ה', כדכתיב 'נאם ה' לאדני שב לימיני' והכה ברבבות, וזהו מאמרם, 'הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו'. ושאול הבין זה ואמר, א"כ עוד לו המלוכה, כי בזה לו יאות יותר המלוכה ממני, שנתנו לו רבבות, שמע מיניה שהוא למעלה ממזל. וזה הראוי להיות מלך ישראל ולא מלך ככל הגויים כהנ"ל, כי זהו עיקר טיב המלוכה, ולכן נתקנא בו וא"ש.

